

Fr. R. Kreizwaldi oim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

Loze

14. aastakäit.

Ühik number 10 kop.

Meie Mats

Tellimise hind kättesaamisega aastas 4 r. 50 L.,
6 kuu eest 2 r. 30 L., 3 kuu eest 1 r. 20 L. Toime-
tusest ise ära viies: aastas 3 r. 50 L., 6 kuu eest
1 r. 80 L., 3 kuu eest 90 L. Ilmub iga laupäeval.

Toimetus ja tallus:
Tallinnas, Harju ja Riiklil nultsa nurgal nr. 46/15,
"Leaduse" raamatutalpluses.
Adress vene keeles kirj. kut ja rahakirjadele: r. Ревель.
Журналъ „Мейе Марць“.

Sarvitamata jäänud lähemad käsitirjad hävitataie ära, kui tagassaatmiselõ martisi juurde õfatud ei ole. Kirjatõõdel pead
faatja täielit adress ja nimi peal olima. Adressi muutmise eest 10 kop. ja wana adressi nummer õles anda.

Nr. 68.

Laupäeval, 5. (18.) detsembril 1915.

Nr. 68.

Õsimene isamaa sõda. Wene wäed jooksewad Prantsuse batarei peale tormi.

Tasuja

Kirubmäng kuues pildis 13. aastafajast, Ed. Bornhöhe selle-
sama nimelise jutustuse ainetel N. Trilljärw. Hind 1 rub.

Õdastellimise juures palume wana adressi
numri õles anda. Meie Mats.

Kaardiväelane Napoleoni ajal.

Ura saada meid kiusatusesse.

Aleksander Trilljärwe nowell.

(Järg 3.)

„On see tuletorn?“ küsis Juliane wallatult.

„Ei, waimudetorn,“ wastas Elmar naeratades.

„Waimudetorn!“

„Jah. Mõni ebauslik teab tõendada, et sellest tornist kõigel tuli paistwat ja järwewaim, niisugustel kordadel kui kedagi saarel ei ole, seda torni omale asupaigaks tarwitawat. Sieti on see aga wäike pawiljon, mille endine mõisaomanik oma lastele ehitada lastnud. Majatse teisel korral on wäike torn, mis õige ilusat wäljawaadet pakub, kuna aga ülespääsemine trepi puudusel kaunis raske ja peaaegu wõimata on.“

„Seda lähen ma tingimata vaatama“, lausus Juliane wälkumate filmadega, „ja kui torni weel kolm korda nõnda kõrge oleks, mul ei puudu juba ülesronimiseks julgust.“

Lõbusalt juttu westes tõttaswad nad läbi palju wõsastiku edasi ja jõudiswad peagi lagedale kohale wälja, mille pehmele murupinnale ümberseiswad pitad puud kõrwetawa pätkese eest meelepäralist warju pakkusiwad. Elmar andis nõu siia puhkusele jääda, ja lähemal filmapilgul istusiwad kõik kolm pehmel murul ja maitseiwad kaasawõetud wõileibu, mida Elmar korwist wälja wõttis ja wälja jagas.

Sultane jäi järsku waitseks. Tema mustad tihedate ripsmetega pitratud silmad uinustiwad neid ümbritsewa loo-

dufeilu peal, aga siiski pani ta tähele, misuguse seestpidise igatsusega Elmari pilgud teda waldasiwad. Nõnda istusiwad mõlemad kaunis kaua tummalt ja ei pannud sugugi tähele, kuda Amalie niisked filmad neid rahutult, peaaegu süüdistamalt filmitseiwad.

Ühtiselt kargas Juliane üles ja ütles:

„Ma lähen waimudetorni vaatama, — aga üffi! Jääge kõik siia! Aga Elmar, mikspärast jäite teie korraka nii waitseks? Püüidke proua Linde wastu armastusewääriline olla! Teie ei tohi teda unustusesse jätta; ta on aukatust ärataw naisterahwas.“

Nende sõnadega ruttas ta kiirel sammul minema ja kadus peagi wõsastikusse.

„On seal midagi kardetawat ja hädaohhtlikku?“ küsis Amalie.

„Oh ei,“ wastas Elmar.

„Siis laseme teda oma tahtmise järele talitada,“ arwas Amalie. „Ma usun, et ta pärast palju kainemalt ja mõistlikumalt tagasi tu. b.“

Nõnda istusiwad nad rahutult terve tunni ja Elmar tahtis juba poissi pawiljoni juurde saata, kui Juliane wõsastikust jälle nähtawale tuli. Nüüd ei suutnud Elmar ennast enam tagasi hoida ja ruttas talle wastu.

„Nüüd wõite wäsinule pisut toetust pakkuda,“ ütles Juliane, tema käewarrest kinni haarates, „ma usun, teie olete nüüd oma kohust täitnud, ja nüüd olete jälle minu oma, nii kaua kui heatahtline saatus meile seda rõõmu maitseada lubab. Kas teie ei usu, et aegu on, kus mõtteta wallatus targem on, kui kõik profesorid oma ilmatarwusega? ja et see inimesest jõledus ja rumalus oleks, kui ta wastest wabas looduses igawast, üksluisest päewatööst loobuda ei katsuks? Kellele wabadust antud ja ta ei tarwita seda, on küps elu-aegsele sunnitööle.“ Nende sõnadega oliswad nad Amalie juurde tagasi jõudnud.

„Kus ja nõnda kaua oled?“ päris Amalie. „Meie olime sinu pärast mures ja tahtsime juba nooremehe järele saata.“

Juliane waatas naeratades Elmari peale, langes Amalie ette põlwili ja algas koomikalise jutlustawa kontsetooniga:

„Sulle, armas, aukatust ärataw ja armastusewääriline abielunaine, tahan ma pihvida, misuguse imeliku märguandmisega järwewaim mind minu kahilusest ja surmahirmust wabastas. Seal pawiljoni tornis nägin ma ühte äraeksinud liblikat, kes katuse all abitult ringi lendles, jest üks paks ämblik oli tema ümber juba wõrgu kudunud ja ilus kowadekulutaja loomakene oleks talle paratamata saagiks langenud. Sel filmapilgul lendas aga weel teine liblikas torni, nad leidiswad üksteist, piirleiwad ühe õndsa filmapilgu wõrgu ümber, puudutasiwad seda oma tiibadega ühisel jõul — wõrd karieses — liblikas oli waba ja mõlemad liblikad lendasiwad tahtisest torniaknast wälja. Siis kuulsin ma järwewaimu pillawat naeru ja üht mahedat häält mulle kõrwu sõjastawat: „Ura ole kartlik, naine; liblikas olgu sulle eeskujuks.“ Kuuldud sõnad tõstiswad minu langenud tuju, ma lahkusin tornist ja — siin olen ma nüüd jälle, armas pihitiema ja palun sulle omale pattudeandeksandmist.“

Siis et oma sõbrannalt wastust oleks oodanud, kes huuleid hammustades oma pisaratega wõitles, kargas ta ruttu üles, istus naerdes pehmele murule, kutsus Elmari oma kõrwale ja palus teda omale klaasi weini karastuseks anda. Ta oli oma meeldiwa rõõmsa meeleolu jälle tagasi wõitnud ja kiskus sellega ka lohe Elmari kaasa, kes äärmisesse waimustusesse sattus ja nüüd Julianele paljugi oleks awaldanud, kui mitte Amalie kontroleeriw pilk teda seda tegemast ei oleks talistanud.

Lund lendas tunni järele. Nad oleks weel kaua magusalt juttu weestnud, kui mitte Amalie ja loodele wajum päike neid teeleminekule ei oleks manitsenud. Kui poiss järeljäänud toiduained korwi oli pakkunud, ja kõik kolm tulnud teed tagasi minema hakkasiwad, ütles Juliane Amaliele:

„Armas Amalie, ja oled ehk nii lahke ja lähed nooremehega ees, kuna meie Elmariga teile järele tuleme?“

Amalie saatis ühe noomiwa ja süüdistawa pilgu Juliane filmadesse, aga et see wiimase peale mingit mõju ei awaldanud, siis ei jäänud tal muud nõu üle kui poistga

ees minna. Juliane ja Elmar järgnesivad neile kuni wõsastikuni, siis jäi aga Juliane seisma ja noppis puu alt mõne lille, nähtawaste tahtmisel, et Amalie ja noormees nendest taugemale ette jõuaks.

Järgnesivad piinlikud minutid. Elmar waatas eesminejate poole, need oliwad juba kaugemale puude taha kadunud. Ta lähines äkiliselt sammul Julianele, ja kui Juliane üles tõustes temalt midagi küsida tahtis, haaras ta kätega tema piha ümbert kinni ja surus teda kirglikult oma rinnale.

„Juliane!“ ütles ta pisarafilmi ja kõige õrnema tundmusel. „Ah, kui sa enesele pisutki ette kujutada wõiksid, kui palawalt ja kirglikult ma sind armastan — Juliane, minu hing, minu jumalus, sind olen ma leidnud ja sind ei laske ma enesest iialgi ära wõtta!“

Niijugust armuawaldust ei olnud Juliane mitte oodanud, aga ta ei suutnud wastu panna. Elmar hoidis teda peaaegu õhus oma käte wahel, surus tuliheid musu tema huultele, ja Elmar tundis jowastusega, et Juliane tema kallistust ja suudlemist wastamata ei jätanud.

„Sa armastad mind!“ hõiskas Elmar.

„Ja, minu Elmar, minu ainus, minust jumaldataud mees!“ soostas ta läbi pisarate. „Ja, nüüd tunnen ma, mis wägewam on kui inimene ja kogu maailm!“

Ja jälle järgnesivad kallistused ja suudlemised, mis sugugi lõppeda ei tahtnud.

Wiimaks suutis Elmar ennaft jälle nõndapalju koguda, et ta rääkida sai ja küsida:

„Aga nüüd ütles mulle ka, sa magus mõistatus, kes sa oled, kust sa tule, kuhu sa lähed!“

Ta tundis, et äkiline wärin Juliane kehast läbi käis, ja Juliane wabastas ennaft tema käte wahelt.

„Siljem! hiljem ükskord!“ ütles ta, kuna ta oma filmi kätega kinni kattis. Elmar tahtis teda jälle oma rinnale suruda. Juliane taganes temast eemale: „Mitte enam, Elmar! Mitte enam, minu ainuene armastus! Lühikate õnnis filmapilk on mööda. Meie peame ruttu nende järele minema, sest Amalie — proua — ja proua ei tohi sellest midagi teada saada. Mine ees! Ma pean ennaft rahustama —“ lühas ta hingeldades juurde, kuna tema rind tormiliselt tõusis ja wajus.

Ka Elmar pidi ennaft rahustama, et proua Linde filmas mitte kahtlust äratada. Ta läks pisut edasi ja jäi siis, puu najale toetades, Julianet ootama. Juliane ei lastnud ennaft ka laua oodata. Ta wälimus oli jälle täiesti endine, ja ainult pisaratest sünnitatud iseäraline filmaläige wõis eht weel äraandjats saada. Juliane filmistis teda pika armastawa pilguga, andis talle kätt ja ütles:

„Hoia ja kaitse meie saladust!“ Siis läks ta temast ruttu mööda ja mõlemad jõudsid peagi lootist juurde, kus Amalie ja noormees neid juba ammugi ootasid. Nad leidiswad Amalie pisarafilmi ja wäga äritatud meeoleolu olewat, mille põhjust aga wiimane nende awaldada ei tahtnud.

Päike hakkas juba looja minema, kui neid juba õhtu-söögiga oodati. Nad sõiwad ainult wähe ja olid selle juures wäga waiksed. Alles siis, kui jälle wantris istuti ja linna poole sõideti, piüdis Elmar jälle kõnelemist alustada. Ta soowitas, et nad lähemal päewal pealeõunat umbes samasuguse, aga lühema ja wähem wäsitawa wäljasõidu ette wõtaksid. Et Amalie wastu piüdis rääkida ja Juliane waiks, siis sai ta wäga elawaks, seletas nende kohtade iludusest, kuhu ta neid wiia lubas, ja kogus oma terve kõneosawuse kogu, et soowitawat mõju awaldada, aga pidi wiimaks siiski otsusele tulema, et see kõik asjata oli. Siiski, sellest hoolimata uskus ta kindlaste, et ta Julianega lähemal ajal ikkagi kokku saab.

Hobused jookiswad linna poole palju rutem, ja pisut enne keskööd jõudiswad nad Bellevue wõraste majja ette.

*

Nitpea kui Amalie ennaft sõbrannaga numritoas ilksi nägi olewat, algas ta walusa ja noomiwa tooniga:

„Juliane, oled sa oma mänguosa nüüd läbi mänginud?“

Rautafia wäerinnal. Siirgi wägede õhtupalwe.

„Ei! wastas Juliane lühidalt. „Mis sa tahad? Seidame magama!“

Amalie ei suutnud oma kurbtust enam tagasi hoida ja hakkas nutma: „Juliane,“ lausus ta nuurksudes, „kas sa tõeste ei tunne, kui südameta ja kombewastane meie wäljasõit selle nooremehega oli? Terwe päewa, kui ma sinust aru hakkasin saama, pidin ma oma häbi ja hirmu tema eest warjama. See oli tõeste andeksandmata tergemeeelus, et ma sinu kurjateolise nõuga ühinesin, mis ausameelse Elmari jäädawalt õnnetuks wõib teha. Ta arwab sind waba olewat, mida sa mitte ei ole, ta armastab sind, milleks tal mingisugust õigust ei ole. Jumala pärast, Juliane, ära jada ennaft kiusatusesse; sa mõtle enese ja oma ausa, sind usaldawa mehe peale.“

Juliane kahwatas, surus hambad huuledesse ja pööris ennaft kõrwale. Amalie kõneles edasi ja tema toon muutus ikka tõsisemaks ja tungiwamaks. „Mis minuse puutub,“ ütles ta wiimaks, „siis olen ma kindel, et ma sinu pettumuse alal seiswat tegewust mitte enam ei toeta. Sa wõid mind enesest ära tõugata, siis olen ma mahajäetud, abita ja nalgimas wõdras linnas, ja ei tea, kuida oma waele ema juurde pääseda; aga nii tõeste kui ma elan, minu õimehed sõnab Elmari, kui ma temaga jälle kokku puutun, peawad sind ja sinu pettuft tema ees paljastama.“

Juliane kohtus ja surus sõmekäited sügawaste pihupesadesse. „Seda sa ei tee!“ ütles ta. „Aga nüüd mitte sõna enam sellest. Homme saad mult õjustawa wastuse.“

Ruttu ja tummalt wabastasid nad endid riietest, siis wõttis Juliane küünla ja läks oma kõrwalolewasse magamistuppa, et woodis palawiklikus ärituses, iseenesega wõideldes, kurba sõd uneta ja nuttes mööda saata.

Teisel hommikul kella kümne ajal ruttas Elmar wõdras-temajas. Schweitser teatas, daamid olewat haiglasel ja neil ei olla wõimalik täna kedagi wastu wõtta. Läbiräägitawa wäljasõidu kohta wõiwat ta teisel päewal pealeõunat wastust saada. Dotamata pettumus kurwastas teda, aga pooliti antud lubadus järgmiseks päewaks rahustas teda peagi. Ta teadis ju kindlaste, et Juliane teda armastab. See õnnelik teadmine peletas kõik kahtlased mõtted eemale. Samal päewal sai ta ka teada, et menjur kahjka päewa pärast ühes Saksa korporatfioni konwendikorteris ära peetatwat.

Kui Elmar teisel päewal tähendatud ajal wõdras-temajas daamide järele küsis, teatati talle, et need juba hommiku wara kella kahjka ajal aurulaewaga ära olewat sõitnud. Nagu purustaw wälk mõjus see teade Elmari peale. Uhe filmapilgu seisis ta keeletult ja legafelt ringi waadates ühe koha peal, tundmusel, nagu peaks ta kõik ära purustama. Siis kogus ta ennaft jälle. — Kas on naisterahwad juufõnal wõi kirjalikult temale mingit teadet maha jätanud? — Ei mingisugust. — Kuhu on nad sõitnud? — Keegi ei

teadnud sellest midagi. — Ta tormas laewakontoris. Aga ka seal ei kuulnud ta, mis teda oleks rahustanud. Seal teati küll kahest daamist kõnelda, kes laewaga ära olewat jõitnud, aga kas nad kuni Pihlwani wõi mõnesse lähemasse kohta piletid wõtsid, seda ei mäletanud keski.

Elmar ei kaotanud aga siiski veel lootust. Ta ruttas koju, pakkis kõige tarwiljemad asjad tšumadani, ja juba lähema rongiga kihutas ta Walga ja Wõru kaudu Pihlwa poole. Sinna jõudes käis ta kõik wõraste majad läbi, käis ka politseiwahitsufes järele kuulamas, aga kõik ta waew oli asjata; keegi ei teadnud talle otstawat naisterahwaste kohta kõige wähematki teadet anda. Kolmepäewase Pihlwa wiibimise järele sõitis ta murtud südamega Tartu tagasi. Minukene nõrk troost, millega ta ennast veel trööstida püüdis, oli see, et ehk leiab ta kodus kirja eest, mis talle selgust tooks. Aga ka see lootus jäi ainult lootuseks; kirjafandja ei olnud talle mingisugust kirja toonud. —

*

Mensurid peeti ära. Rahte esimest wastast mõistis ta hästi rahustada ja jäi ise täieste puutumata. Ka kolmandamale fähwas ta õige siigawa armi käewarre pihta, aga samal silmapilgul puutus ta wastase tuliteraw rapiriotsi tema pahemat rinda, mis mõned weweooned läbi löikas. Sekundandid kargasid wahela. Arst oli äärmiselt kohkunud. Ta jättis Elmari wastaswõitleja rawitsemise ühe arstiteaduse üliõpilase hoolde, katsus Elmari tugewaste werd jookswa haawa läbi ja seletas, haaw ei olewat küll elufardetaw, aga nõudwat siiski kõige hoolikamat rawitsemist. Seda kuulis Elmar weel, ta uskus selles ainult pehmenawat surmaohtu kuulwat ja tahtis praegu arsti paluda, et talle tött awaldataks, kui tugew wewekaotus talt mõistuse riifus.

Saawatu kanti moodi. Arst, kes tema eest kõigesuurema kohusetruufega hoolitses, ja paar sõpra jäiwad tema juurde walwama. Kui ta mõne aja järele mõistusele tuli, filmad lahti tegi ja suud awada tahtis, keelas talle arst kõnelemise ära. Paaris päewaks, lihas arst juurde, pidawat Elmar konwendikorteriisse jääma, siis kantawat teda dösel, et see asi mitte politsei korru ei puutuks, tema oma korteriisse — nüüd tarwitawat aga haawatu kõigesuuremat rahju. Arst lahkus alles hilisel õhtunil, peale selle kui ta walwajatele pödeja kohta tarwilika juhatusi oli andnud.

Kolme päewa pärast arwas arst wõimaliku olewat Elmari tema korteriisse wiia. Elmar tundis oma jõudu pikkami tagasi tulewat, ja arst ütles, et tal oma elu pärast enam ei tarwita mures olla ja haaw täieste ära paranewat, kui loodust weel mõne nädala tagant järele rawitseta lastakse. Elmaril oli siis wõimalus maapealset elu uueste terwitada, ja ta tegi seda ka rõõmsa ja tormiliku tundmusega. Siigaw, kombeline tõsidus oli tema hinges aset wõtnud. Ta lasti oma jenist elu kinopildina filmade eest mööda libiseda ja leidis selles mõndagi laitusewäärilist, millega ta enam sugugi rahul ei wõinud olla. Ta mõtles põhjalikult oma tulewiku üle ja otjustas oma edaspidist elu otstarbekohasemale alusele seada. Minult sellest mõttest, et Julianest itaigi lahtuda ei wõi ja teda kas wõi teistest ilmajaost üles otsib, ei suutnud ta lahtuda. Ülikooli ei tahtnud ta enam tagasi minna, ja et tema warandusline seisukord teda wabalt talitada lubas, siis tegi ta otisufeks, peale terweksaamist kõigepealt proua Lindet Pihlwa ja Peipsti järwe ümbrusest otsima minna. Igatsus tundmata ilusa naisterahwa järele kaswas tema hinges iga tunniga suuremaks ja ta ootas pikisilmi seda päewa, mil arst talle luba annaks Tartust ära sõita.

Seal, korraga, tõi talle kirjafandja ühe kirja, mille sisu teda jowastawalt waimustas. Kirj oli ühes Peipsti järwe lähedal alewis postkontoris tembeldatud, ja oli Julianelt. Ta kirjutas:

„Tule minu juurde, minu armas Elmar! Tule minu esimene, minu ainukene ja kustutamata armastus! Nagu keegi oma elu pärast wõitleb, nõnda wõitlesin ma oma armastusega, mis ma Sinu wastu tunnen, kuni ta mind wiimaks jõuetult maha wiskas. Ma ei suuda enam üksi olla, ma külman, ma pean ennast Sinu tulikuuma hingega ühen-

dama. Ma olen Peipsti järwe lähedal suurkaupmehe Linde suwemajas. Ma tean, et Sa tuleb — oh, ma ei suuda seda aega ära oodata, mis meid jälle kirjeldamata õnnetundmusega ühendab. Aga ma palun Sind kõigest südamest, kui Sa mind weel armastad, ära tule mind Linde suwemajast otsima. Pifut suwemajast hommiku poole, üsna järwe kaldal, on üks kalamehe urtsik — Sa ei wõi ekkida, üksik majakene ja teistest täieste lahus — selles elab üks wana kalamehe naine — seal ootan ma Sind igapäew pealelõunat mõne tunni. Oh, minu armas, kallid, magus Elmar, minu hing nälgib Sinu hinge järele! Mul ei lähe enam ühtegi filmapilk mööda, ilma et Sinu kangelasekujud minu waimusilmade ette ei ilmuts. Kirjutada ei tohi Sa mulle, aga tule, ruttu, jenda oma armsama juurde.

Sinu, sulle surmani truud

Juliane.“

Niisugune armas kutse, mis Elmarile töötas paradisi awada, ei tarwitsetud enam järele mõtlemist. Arst, kes teda weel wahetwahel waatamas käis, leidis teda oma reiskorwi walmis seadwat. — Kas Elmar juba ärareisimise peale mõtlewat? — Ja, juba homme. Tähtsad möödapääsemata asjatalitused sundiwat teda selleks ja ta tunda enefe juba täieste tugewa ja terve olewat. — Kas ta ehk siiski weel mõnda päewa oodata ei tahtwat? — Ei, olewat täieste wõimata. — Noh, siis peaks ta ennast vähemalt kõigist wõitawatest liigutustest eemal hoidma. — Elmar lubas seda. Ta teadis, et ta oma elu ja terwist mitte iifsi enefele, waid ka Julianele hoidma pidi.

Järgmisel hommikul sõitis Elmar laewaga ära. Sõit kestis mitu tundi, et aga ilm ilus oli, siis oli õige mõnus ilusaid Emajõe kaldaid waadeldes istuda. Laew peatas teel õige sagedaste, mõnda reisirat ja kraami maha jättes ja uufi jälle peale wõttes. Järsku muutus ilm tuuliseks ja kui nad järwele jõudiswad, paniswad suured lained wana aurulaewa „Tartu“ elatanud kee õige tugewaste döisuma ja surusiwad ta nii küljeli, et üks wesirotas sagedaste weest wäljas, õhus ringi wuras.

Umbes kella kahe ajal peatas laew jällegi. Elmari järeleõimise peale teatati talle, et ta nüüd laewalt lootsifuse peab astuma, millega teda setuwelled, sest et ranna lähedal wesi madal, soowitud kohale wiiwad. Lootsikuga oli weel umbes kolm wersta sõita, et aga tuul hea oli ja otse ranna poole puhus, siis tõmmati puri üles ja lootsik lendas nagu nool läbi wahutawate lainete. Umbes poole tunniliise sõidu järele jõudiswad nad randa.

Sellest rannast oli suurkaupmehe Linde suwemajani ainult weel kolm wersta. Elmar läks aguli wõraste majasse sisse, ja et seal parajaste lõunat walmistati, istus ta ühes teiste wõrastelega söögilauda. Kaasööjad olid ifskud lähemast ümbrusest, kes kohtus käinud ja üksteist tundiswad. Nad rääkiswad ilmast, ja üks wanem rannaelanik arwas, et ilm täna õige halwaks wõiwat minna. Teised oliwad ka samal arwamisel, uskusid aga siiski, et enne õhtut midagi karta ei olewat.

Keegi, kes ennast Rööbjoniks nimetas, katsus teistele wastu waielda. „Mina usun aga kindlaste, et tuul juba tunni wõi kahe pärast tormiks muutub. Aga kui ka mitte nõnda ruttu, siiski ei usalda ma enam lootsikuga üle järwe sõita ja tahan parem siia dömajale jääda.“

Elmar segas ennast ka nende jutu wahela ja leidis sealjuures wõimaluse kaupmehe Linde suwemaja ja selle elanikkude järele kuulata.

„See on õige tore maja, mille rikas suurkaupmees minewal aastal ehitas ja alles tänawu kewadel täiesti walmis sai. Esimestena olewat siina ainult üks teenija elama asunud, pärast aga kaupmehe proua ühe preiliga ja paari nädala eest olla ka wanamees ise siia paika pidama jäänud. Ma nägin teda. Wälimuse järele on ta minuft palju wanem, ja rahwas teab rääkida, et wanamees oma nõdre ja ilusa naise juures ennast sugugi kodu ei tunda olewat. Et oma meelt lahtutada, sõuab nüüd wanamees tundidefaupa järwel, ja tuleb ka seda sagedaste ette, et ta alles hilisel õhtunil järwelt koju tuleb.

(Järgneb.)

Arabia sõjamees oma vaenlase peaga.

Lühike puhkeaeg.

M. Pedler.

Ühelspool lauda istus noor naisterahvas finiste lapsesilmadega ja paksude kullakarwaliste juustega; teiselspool — ilus noormees, kes pahajelt tihedaid kulmuksi kortfutatas, mille alt tumehallid silmad hehkisid. Ei peened lauandud, ei maitserikkalt valitud toidud, mida hästi väljakoolitatud teenrid kätte ulatasid, ei suutnud noore peremehe halba meeleolu lahutada. Viimaks lõppes temale nii vastumeelne sõõmaeg, ja teenrid lahkusid, kohvi ja paberossi veel ulatades, toast.

„Waat mis, Daphne“, algas mees pikkamisi, „selle peab lõpetama. Terwe London kõneleb sinust ja sellest Latimerist.“

„Sellest Latimerist? Ma arwastin, et ta — sinu sõber on“, vastas tema naise hõbeselge hääl, nagu pisut imestades.

„Ennem sinu, kui minu, arwan ma“, tähendas mees, pikkawalt naeratades. „Aga mitte selle üle ei maksa waielda. Äst seisab selles, et sind igalpool kellega tahes wõib näha, ainult mitte oma mehega, ja minul on nõu sellele lõppu peale teha.“

„Ara ole ikka narrikas, Robin“, vastas rahulikult naine, kohwile koort peale walades ja temale kätte ulatades. „Meie oleme juba kaks aastat abielus ja ei wõi ometi tuikestest wiisi kudrutada.“

„Kudrutada? Wiimasel aastal pole tuikestest eluwiißist enam juttugi!“

„Kas ideste? Roh, see tuleb osalt ka sellest, et kuulsa adwofadi naisel wäga wähe aega jääb oma mehega rääkimiseks. See on nende naisterahwaste eesõigufeks, kelle lahutamiseprofessiõst ja nii hea eduga ajad.“

„Sa ei wõi ometi oodata, et ma oma töö hooletufesse jätaksin, selleks, et sinuga pidudel ja teatris käia“, vastas Robin Enstruder külmalt.

„Wuidugi, niifama ei wõi ja ka minult oodata, et ma seltskonnast ja saatjatest siis eemale peaksin jääma, kui sina

Prantslase ratsja-grenaderid Napoleoni ajal.

minu seltsis ei saa olla," vastas naine, hooletult paberossi põlema pannes.

"Kas ei oleks parem koju jääda, kui mina sinuga seltsis ei saa tulla?" kehitas Robin olasi, "või vähemalt oma saatjaid rohkem valida. Latimer on ju igaljuhul teada, misjugu ta on... ühe sõnaga, ma ei soovi teda enam oma majas näha."

"Rahjaks ei või ma seda sinu soovi täita," vastas Daphne rahulikult, kuid vihase tulustega silmadega. "Briand Latimer on ka minu sõber, ja ta on alati nii hea."

"See teiste meeste naiste vastu, teda ta üksteise järele maha jätab, nagu ärareetud kindaid!"

"Kui jämedalt sa räägid!" krimsutas Daphne nägu.

"Mis tähendavad sõnad, kui asi meie ära libisemasse õnnesse puutub, kui terve elu õnn kaalu peal seisab?..."

"Ma mõtlen, et ta juba ammu meil ära libisenud on," tähendas Daphne tafa.

Robin astus lähemale ja pani käed naise õla peale.

"Kuule! Mis on meie wahale tekkinud?" küsis ta mehedalt, "olime me ju ennemalt õnnelikud: mispärast tülitseme meie nüüd alati?"

"See on kõik — sinu süü, Robin," vastas Daphne kuitwalt. "Mina ei sega ennast sinu asjadesse, sina aga piitad wägise mind oma walwuse alla seada..."

"Jga mehe pühmaks kohuseks on oma naise head nime kaitseada," ütles Robin ägedalt.

"Noh, enam ma seda ei luba!" vastas naine ägedalt, "mul meeldib Briand Latimer seltsilisena, ja ma läin temaga igalpool ja igal ajal, nii kuidas mul omal mõttesse tuleb."

"Siis tuleb sinul tema ja minu wahel walida," teatas Robin kilmalt.

"Mis sa sellega tahad ütelda?" küsis Daphne põlastusega.

"Ma tahan ütelda, et parem on lahku minna, kui niisugust elu edasi elada. Sind ei ole italgigi kodu: juba oled sa teatris, juba piduõhtul, juba kuskil kohwi peal. Meie ei näegi peaaegu üksteist; meie oleme mees ja naine ainult nime järele, ja meie perekonna elu on lihtsalt — jant! See ei ole enam — elu, waid lihtsalt põrgu!"

Mõne minuti walitfes sõõgitoas waitus. Siis tõusis Daphne pikkamisi toolilt ja kustutas paberossi, tuhatoosi peal pigistades.

"Ma ei hakka sind põrgus kinni pidama," ütles ta rahulikult, "ja jätan meie lahutamise eest hoolitsemise sinu hooldeks."

Ta wõttis tooli pealt oma kiibara ja kalli mantli ja astus toast välja.

Paratamata lugu sündis: abielu kõiditud ei kannatanud välja ja katkestid! Teda ei ole enam tema mehele tarwis, see on silmanähtaw. Pealegi olid tal juba ammu kahtlused olnud: palju oli ta juba ühest suureilma iludusest kuulnud, teda ta mees juba enne pulmi tundnud, ja kes, nagu kõik arwasiwad, kangeste Robini naiseks oli tahtnud saada. Kuulnud oli ta ka kellegist teisest noorest naisterahwast, kelle lahutusprofessi tema mees imekiirelt ja hästi läbi wiinud. Sellega sai tema mees professi ajal sagedaste kokku ja pidas ka nüüd veel tutwust edasi. Kõikjugu kuulujutud ulatasid Daphne kõrwadesse ja sundisid teda omalt poolt oma austajate wastu lahle olema. Wastastik umbusaldus kaswas, wahetord läks halwemaks, ja nüüd seisid mees ja naine lahkuminekü läwel.

II.

Mõni kuu oli mööda läinud. Suur maja oli lukus ja abikaasad olid ilma suurema sõnawahetuseta lahku läinud. Kuid wäikesed perekonna tiigid kahwatasid lahti plahwatanud sõja-aitse ees, mis terwet Euroopat kuni põhjani põrutas, ja Daphne, kes oma päewi nüüd ükssikult ja kurtwalt mööda saatis, kahetles juba oma lahkumise-sammu. Sgajugune läbi käimine oli nende mõlemi wahel lõppenud ja tarwilisi asju õiendasid adwokatid. Daphne tundis ennast haawatud olewat ja oleks walmis olnud ennem suurema, kui et oma eksitust üles tunnistada ja mehega ära leppida. Pealegi oli ta ju oma tahtmise läbi wiinud ja Briand Latimer käis sagedaste ja keelamata teda waatamas, oma piirita austamist ja sügawat poolehoidmist illes näidates.

"Waeue wäike! Kui halastamata see on teid praegusel raskel ajal ükssinda jätta!" ütles ta kord, kui Daphne istus ja uinalt sulle tegewasse sõjawäike saatmises kodus. "Willest teie abikaas küll tehtud on, tõeste ei saa aru! Lihaft ja wecest küll mitte!"

"Teie unustate, Briand, et me mõlemad wabatahtlikult lahku läksime," vastas noor naisterahwas kurnis kõrgilt.

"Sa Sumal!" hüüdis Latimer, "kui minul õnn oleks olnud teie meheks olla, ei oleks ma teie juurest juba mingi hinna eest lahkunud. Ma ei oleks ennem rahule jäänud, kui teid terve ilma käest enesele üksti oleks wõitnud!"

Tema filmad põlesid nii, et Daphne omad ruttu maha pööras.

"Ärge rääkige niisuguseid asju," lausus ta.

"Aga mina tahan rääkida!" jattas Latimer tuliselt, tema käja wägise oma kätte wõttes. "Teie teate, et ma teid armastan, Daphne! Unustage kõik minewik ja sõidame minuga seltsis ära! Wanuun teile, ma teen teid õnnelikuks!"

"Ei, ei!" sõstas naisterahwas, oma käja wabastada piüides.

"Seda "ei" ei wõta ma wastu," tungis meesterahwas. "Mõtlege, kui ükssik teie olete, ja ärge põgenege õnne eest! Mis wõiks teid takistada?"

"Robin," ütles Daphne tafa.

"Robin?" Ta ise ütles ennast oma õigustest lahti: ma wõtan ainult seda, mis ta wabatahtlikult maha jätanud. Ta ei asu meile tee peale ette, uskuge mind, ja me astume abi-

elusse, niipea kui ta teile wabaduse annab. Ütle, mu kallim, et sa nõus oled?"

Daphne wankus. Mehel ei ole teda tarwis, aga sellel inimesel on teda tarwis, et õnnelik olla. Nii armas on ometi teisele õnne anda.

"Ma ei wõi praegu, kohe, midagi lubada," ütles ta kahewahel olles.

Briand lasi ta käed tasa oma käte wahelt lahti.

"Sea küll, kallim, ma ootan," ütles ta, aga "ära sunni mind kaua ootama."

III.

Veel kolm kuud läks mööda. Üksibusest piinatuna andis Daphne wiimaks Briandi pealekäämistele alla, tema armastusest oma piinatud südamele vähemalt rahu leida lootes. Siiski otustas ta mehele enamalt kirjutada, et ta Briandiga ära sõidab, ja lükkas selle ärasõidu veel kolm päewa edasi. Südamepõhjas lootis ta, et Robin tuleb ja teda sõita ei lasje. Ja ta tundis, et tal rõõmus meel oleks, kui see nii sünniks.

Terwe päewa ootas Daphne ärewuses wastust, ootas meest ennast, iga kellahelina, kõigi trepi pealt kostwate samumude puhul tufatades. Alles järgmisel hommikul tuli kiri, mehe oma käekirjaga. Palawikulise kiirusega tõmbas Daphne ümbriku lahti. Kiri ei olnud pikk; seal seisis:

"Armas Daphne! Täna sõidan sõjawäljale; juba sõja algusel astusin wabatahtlikuks. Meie õppus on nüüd lõpul, ja täna asub terwe meie poll sõjateele. Ma lähen hea meelega — mingi asi ei pea mind kinni. Wõib olla, saan ma lahinguväljal otsta; siis oled sa waba ja leiad teise õnne, mis sa minuga ei leidnud. Sumalaga, minu ainsam, palawalt ja igaweste armastatud wäike! Robin."

Kirja läbi lugedes, ei suutnud Daphne kaua aega enesele seiskordagi dieti ette kujutada. See oli tema meelest lihtsalt wõimata. Robin läheb wabatahtlikult sõtta, ilma et temaga enamalt ära leppinud oleks.

Kiri oli eila saadetud; tähendab, tema kiri, milles ta oma ärasõidust Briandiga teatab, oleks pidanud juba Robini käes olema.

Mispärast ei tuleta tema mees sellest ühe sõnagagi meelde?

Tähelpanelikult kirja läbi lugedes, märkas ta, et see waremalt kirjutatud, ja, postistempli järele otustades, selamal päewal postistasti lastud on, kui Robin oma polguga ära sõitis. Tähendab, Robin sai tema kirja just ärasõidu hommikul.

Daphne teha wärisest lohutusest; Robin läks surma-wõitlusesse isamaa waenlastega, parajaste teada saades, et tema naine üht teist temast paremalt pidanud ja sellele oma südamet, oma elu kinkinud!

Ka see oli wale. Nüüd, kui ta Robini kaotanud, sai ta aru, et Briandi iialgi pole armastanud, et temaga iialgi kuhugi ei sõida, sest et tema maailma meestest ainult üht, oma Robini armastab.

Kohe, wiibimata kirjutab ta Robinile sellest, tunnistas oma ekkituse, oma süü, oma armastuse illes.

Ruid siin tuli tal meelde, et ta Robini polku ei tea, ei tea, kuhu temale kirjutada. Tema endisesse korterisse adresseerida ja paluda, et kiri sealt edasi saadetaks — tehtaks seda? Kas saaks Robin selle kirja kätte ja millal?

Kostsid kärmed sammud, ja tupp astus Briand Latimer.

"Wiimaks ometi on need hirmsad kolm päewa möödas!" hüüdis ta rõõmsalt, "nad olid mu meelest igawiku pikkused! Ma kartsin nii wäga teid kaotada, mu kallim! Salastamata oli mind sundida nii kaua oodata."

Ägedalt pööras Daphne temale wastu frutatud käest kõrwale.

"Ei, ei! Jätke mind!" ütles ta. "Ma olin meelest ära, kui teie omaks lubasin saada, ja olen oma nuhtluse nüüd selle eest kätte saanud!"

Pikkamisi wajusid Briandi wälja frutatud käed maha, ja ta waatas naisterahwa otsta kui segane.

A. N.

Doni kajak.

"Robin läks sõtta, arwates, et ma teda ei armasta," jatkas Daphne ahastades. "Do, mispärast olete ülepea mu teele sattunud?"

"Aga, minu kallim, ma arwasin . . . ma mõtlesin, et teie mind armastate!" wastas Briand Latimer, kes ilka weel oma kõrwu ei tahtnud uskuda.

"Ma ise arwasin seda," lausus Daphne kurwalt, "ma talitsin halvaste teie wastu, Robini wasu. . . Alles nüüd sain ma ise aru, kui kangeste oma meest armastan, ainult teda üksi armastan."

Kaua waikisid mõlemad. Siis algas Briand waikse, lahke häälega:

"Mu kallim, iialgi enam ei taha ma teile oma armastusest kõneleda ega teie oma piüida. Ma pakun teile oma sõprust ja kaitset teile eesseiswal raskel ajal. Lubage mind teile nagu wanema wenna asemel olla, kes teid kilsakäikudel jaadab, igas raskuses teile abiks on, kuni Robin tagasi tuleb. Edotan teile sõbraks ja selfiliseks olla, Daphne, ja ei iialgi millegiks muuks; annan teile selle peale oma au sõna!"

Ufaldawalt ulatas noor naine temale käe.

IV.

Kaitsekaawis oli hirmus külm ja märg. Esimese loidukiirega hakkasid Sassa suurüksid uueste mürtsuma. Pommid wuhisesid üle Robini pea, surma ja hukatust kaugas kandes.

Kolm tundi hiljem oli ta oma selfimehega-ohwitseriga ülemuse käest "liihikese puhkuse" neljakümne kahetsaks tun-

Viimane lahing enne linna allaandmist — Professor Timmi maal.

niks saanud ja seisis niiüd Buloni sadamas, laewa oodates, mis neid Inglismaale pidi wiima.

„Seda liihikest puhkust poleks maksnud peaaegu wõttagi,“ ütles Robin kapten Lutasele, temaga seltsis laewalael jalutades. „Ta kulub peaaegu kõik kanalit mööda sõitmiseks, edasi ja tagasi.“

„Teie arwate nii?“ wastas see. „Mga kui suur rööm on naisel meest kord jälle näha — kuigi liihikest aega!“

Robini süda kiskus ennast walusalt kottu. Temal ei olnud naist, oli taskus ainult kortsutatud kiri, mis tema truuduse murdmisest tunnistas. Tal oli nõu puhkust selleks tarwitada, et tarwilikka korraldusi lahutamiseks teha ja naisele wabadust anda teisega õnnelik olla.

Seltsimehest lahtudes, rääkis ta oma usaldusemehega asja läbi ja läks siis, et ülejäänud aega surnuks liitla, sinna restorani lõunele, kus waremalt oma naisega endi õnne paremal ajal nii sagedaste oli wiibinud. Saalis lauastele äärde istudes ja omale sööki tellides, silmitses Robin segaselt restorani uksest sisse woolawaid kiilalisi. Alti tuffatas ta ja jäi praegu sisseastuwa paari otsa teriti waatama. Jah, see oli tema naine, Briand Latimeriga käe alt finni.

Robini nägu lõi põlastusest punetama. Nähtawaste ei püsinud nad lahutustki oodata. Rahwatu, lihtsalt riides Daphne oli endist wiisi ilus, see mees aga, kes Robini selja taga tema õnne warastanud, julges ifegi julgelt ja wabalt inimestele filma waadata.

Wihast wärisedes, kargas Robin toolilt ja astus möö-

dasammuwale paarile wastu, soowisti põledes, neile oma põlastust awaldada. Daphne juhtis röömust järema lööwa, siiski aga nagu umbuskliku pilgu kulunud ja määrdinud mundris ohwitseri peale.

„Robin! Robin!“ hüüdis ta walju häälega, tema käest finni wõttes.

Robin heitis põlastawa pilgu tema peale ja wabastas käe, wihast üle tema pea Briandi otsa waadates.

See mõistis, milles asi seisab, ja peaaegu liiskas weel Daphnet tema poole.

„Waigista ennast, Robin, kõik on hea,“ ütles ta tasa. „Sinu naine seletab sinule kõik. . . Kas sa ei saanud tema kirjasi?“

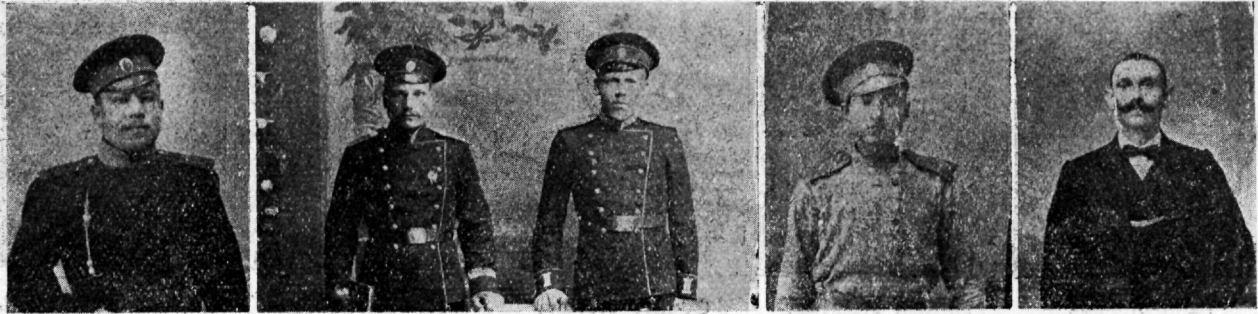
Ta pööras ümber ja lahkus restorani, — neid kaheteisi jättes.

Restki ei pannud seda wahetuhtumist tähele; ainult kellner, kes toitu tõi, imestas, kui ohwitseri kõrvalt ilusa noore naisterahwa röömust järeawate, kuigi pisut äranutetud silmadega leidis. Weel rohlem imestas kellner, kui ennekuulmata rohke jootraha sai, mida ta pealegi ära teeninud polnud, sest et niihästi ohwitser kui ta noor naisterahwas toitu peaaegu puutunudki polnud, waid ainult jutustanud ja sügarawalt üksteise filma waadanud olid.

Seifel õhtul aga mõtles kapten Enstruter, jällegi oma kaitsekraawis wihase waenlase wastu istudes, kui ootamata suureks õnnistuseks temale lahke ülemuse poolt saadud „liihike puhkus“ olnud.

—or.

Jaan Lombast,
Narvašt.
Tegewas sõjaväes.

Martin Lints,
Lustivere w. Sõjavätsjal
sõja algusest saadit.

A. Bergmann,
Pärnu kr.
Sõjavätsjal.

Woldemar Puderfell,
Raagjärwe w.
Tegewas sõjaväes.

Johannes Gerde,
Narvašt.
Tegewas sõjaväes.

Robert Saller,
Narvašt.
Tegewas sõjaväes.

Karl Normann,
Piibajärwe w.
Tegewas sõjaväes.

Peeter Riis,
Summul w.
Tegewas sõjaväes.

Hans Kõri,
Koeru rih.
Tegewas sõjaväes.

Johan Madal,
Laanemetsa w.
Tegewas sõjaväes.

Woldemal Mänd.
Tegewas sõjaväes.

August Mänd.
Sõjavätsjal
haigeks jäänud.

Tomas Rügas,
Rahvere kr. haawatud,
praegu rawitsemisel.

Jaan Pill,
Talinnašt. 2 korda haawat.
Praegu hospitalis

Artur Sepp,
Nebatušt.
Sõjavätsjal.

Kustaw Karheiding,
Tartumaalt. Käest
haawatud. Lafaretis.

German Karheiding,
Tartumaalt.
Tegewas sõjaväes.

Woldemar Rail,
Raagjärwe w.
Sõja piirkonnas.

Johannes Masing,
Tartušt.
Tegewas sõjaväes.

Paul Doos,
Raagjärwe w.
Tegewas sõjaväes.

Eduard Loos,
Raagjärve w.
Tegewas sõjawäes

Willem Reinlau,
Paide tr. W.-Jaap. sõjas
olnud. Saksamaal sõjawang.

Eduard Keewa,
Paide tr.
Tegewas sõjawäes

Nikolai Madal,
Läänemetsa w. Suurtüüli.
Tegewas sõjawäes.

Johannes Laurberg,
Saapsalu tr.
Sõjaväeljal.

Johannes Saarmann,
Järwamaalt.
Sõjaväeljal.

Rudolf Saarmann,
Järwamaalt.
Sõjaväeljal.

A. Kirs,
Wiljandimaalt.
Tegewas sõjawäes.

August Paju,
Klooiga w.
Tegewas sõjawäes.

Karl Madal,
Läänemetsa w.
Tegewas sõjawäes.

Geal, kus ainult sõjariistadel hääleõigus on.

Wootele Mesikäpp.

Kuulid lendasid inimeses üle meie pea ja puurijiwad seljataha liitwajandikku. See tuleandmine waitis aga peagi ja meie wõifime edasi liikuda. Kui bataljoni ülema juurde läksime, siis teatasime, et meie oma ülesande täide olime saatnud ja neid nüüd misti asi jaks-lestes peale lastmast ei taista. Siin kuulsime, et waenlane aru oli saanud, et bataljonid endid wahetawad — teine referwi lähed ja neljas tema ajemele lähed. Kõhe oli ta tuleandmise awanud. Dõ oli wiliu. Meie olime märjad. Koopasje tagasi jõudes, keetsime teed, et sooja saada ja jõi-me jeda suhtruta, sest wiimase ofimiseks puudub raha.

4. aprillil olin ma juba hommiku wara jalul ja samu-juin toha poole, kus wiies rood referwis oli. Waatafin, itaabi juures olewal jurnuaial olid wiis surnut. Hirnus, jälk pilt, mida sõnadega ei mõista ega taia awalbada.

Roodu jõudes kuulsin, et wiis meest surma on saanud, haawata ja põrutada üksteiskümmend, ka kats eestlast, kes minuga jeltis siia tulid, olid õige tubliste põrutada saanud. Meed olid — Kael Kõse kihelkonnast ja Eiland Tallinast.

VI.

Puhkujel paarkümmend wersta tuleliinilt eemal. Mitmesuguste õskuste õpetus. Dhulaewal.

Aprillikuul läks meie poll umbes paarkümmend wersta tuleliinilt eemale külasje puhkusele. Meil aga puhkust juurt ei olnud. Meid õpetati ujuma, ratsafõitma, moiwõikletisid ja automobiliid juhtima ja nembega sõitma, niisama ka jalgratastel kihutama. Käifime kord ka sapõ-ride juures, kus meid gummirtietest parwefid õpetati wal-

mistama. Kui siis lõpuks paar päewa puhkust saime, oli dige mõnus tundmus. Polgu muusikatoori muusikat kuulates. Kirsiuude all muru peal pitutades, Argentina „Tango“ helisid wõi mõnda tuttawat waltseri kuulates ja Wellsi, Jõsenit, Schawi wõi mõne teise kirjaniku töõfid lugedes, kippus ununema, kus meie wiibime.

Lõpuks waliti komandust paar meest wälja, kes enam wähem haritud on, geografiat, topografiat jne. tunnewad ning saadeti dhulaewandusega tuttawaks saama. Kudas wärijes süda erutuie tõttu, kui eimeest kord dhusse tõusin, kudas oli iga närw ääretult põnewuses. Ei ojanud ma esimesel sõidul mitte midagi orienteerida. Teistel korbabel läks see aga juba palju paremine korda.

Ilmatawa pildi sain ma aga siiski. Kunagi ei tulnud mul meelde, et ma maha wõiks kukkuda, et meil katastrofa ette wõiks tulla. Jlus oli oma jalgealufel pilti waadelda ja lõbu selle juurepäralise liitumise abinõu üle tunda.

Uhte, iseteader tundmus asus rinda, et nii wabalt, linnuna inimene õhus wõib liikuda. Misjugefid suuri edufammusid aga dhulaewade tehnika ette wõtab, on ainult aja küsimus, kuid täienemine lähed siin täie hooga edasi. Tulewikus peab küll pilwede all liikumine kõige elawam liitumise abinõu olema, sest ta sünnitab kõige rohkem lõbu.

VII.

Suwiste pühad tuleliinil. Sakslaste õrgiad. Mitmesugused warustused.

Pühade laupäew käifime jällegi maakuulamisel ja jatu-justime neile dige lähidale. Wõimata oli nende okastrat aiaft läbi tungida, mispärast üle selle neli neljanaelalift käifigranati nende kaewitutesse jüstafime. Peale segadufe waitimise algas nende poolt tuleandmine, niigasti püsifidest, kui ka kuulipritsideft, kuna nad wafettide ja helgitwiskajatega ümbrust walgustafiwad. Meie olime jeeaeq aga põhwefõr-

guses rakkis wao wahel pikali maas, imejime nendest wõdetud sigariiji ja kihis-tasime nende kasuta lastmije üle naerda.

Hommikul, kui koitma hakkas, lolas nende kaewikutest meile, lutherlastele, tuntud kirikulaul — „Wie schön leuchtet der Morgenstern“ (Nüüd paistab meie tauniste). Esimese püha õhtul paniwad nad aga orgiaid toime. Kogu õö wõis nende mitmesuguseid joogilaulusi kuulda. Iseäranis selgeste kostis meie kõrwu:

Wir trinken noch ein Tröpfchen,
Wir trinken noch ein Tröpfchen
Aus dem kleinen Henkeltöpfchen jne.
(Teeme veel ühe tipu, teeme veel ühe tipu, jooime wäikest kõrwaga kannust.)

Vallutamine testis hommikul weidi peale päikesetõuugi edasi.

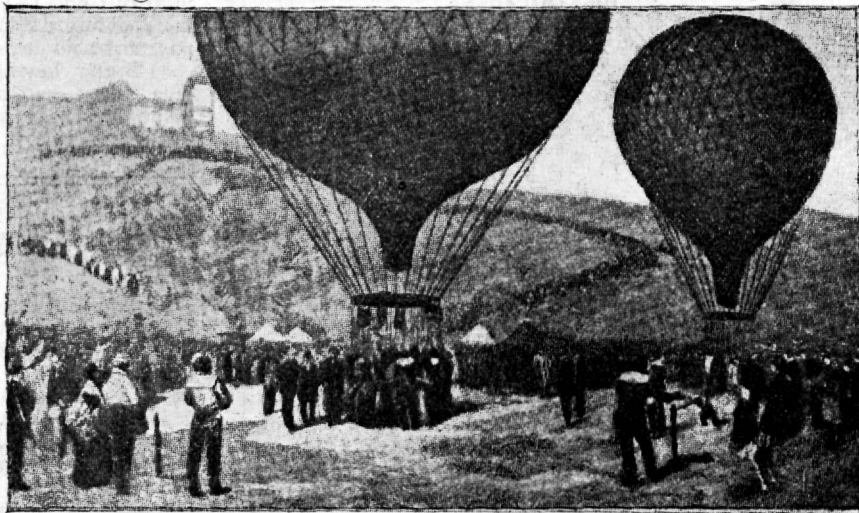
Järgmisel õöl, kui meie maatuulamiisil jällegi olime, märkas ta meid jällegi just jellel silmapilgul, kui meie üle järwe nende kaewikute juurest tagasi olime tulemas. Kohe hakkas ta ihrapnellisi meie peale saatma. Üks nendest lõhtes õige meie lähedal ja puistas meid liiwaga üle, kuna teine, umbes weerand-naelaline ihrapnelli kild, kellegile meie seast nii õnnelikult sineli warustast läbi jootis, et ta teda ei haawanud.

Nüüd anti meie rootudele periskopid. Suurtükiväes oliwad need juba ammu olemas. Nendega on ka palju hädaohutani kaewikute efsit silmas pidada ja waenlase ligimieist märgata. Üleüldse on elukardetaw kaewikust pead wälja pista, kuid ometigi on waja teada, mis waenlane teeb. Sakslased wõtsiwad kõigepealt periskopid tarwitusele. Ennem tarwitasiwad neid ainult weelalused paadid.

Preisikop seisab lahest wiltupandud peegliklaasist ja torust koos. Kui toru kraawist wälja pista, wõib kraawi jääwa preisikopi otja kaudu kõit näha, mis kaewiku ees sünnib. Et waenlase kuulid periskopi töõrdimetuks ei teeks, sellepärast on sakslastel nimetatud toru õhufesest papist,

Weel püüawad wastajed üksteise jooksukraawide alla maaalusid teesi kaewata, kuhu siis miinid pannakse, millega jooksukraaw kõigi temas wõibjatega puruks lastakse. Niiuguste wõtamatuste ärastoidmijels tarwitakse seismografi. Wiimane on nii tundelik, et ta ka kõigekaugemad maawäri-semijed teada annab. — Kui nüüd waenlase sapõrid kujagil lähedal maaluseid käitusi kaewawad, siis annab seismograaf jeda kõhe teada ja wõib neile miinide abil wastu töõtama hakata. On jooksukraawid üksteisele nii lähedal, et juurtüki tule andmine wõimata on, siis tarwitawad iseäranis sakslased wanaegjete katapultide eestujul walmistatud lasteriista, pommipilbujat, mis mitte püsiprohu, waid wedru abil lõhteinetega täidetud pommisid pillub.

Kaewikute ees mõnikümmed sammu on ofastraat aed, mõnikümmed sammu eespool teine. Need kaitseaiad on nii tehtud — waiad maa sisse taotud ja ofastraadiga ristivästi põimitud. Ilma selle aia purustamiseta on pea wõimata edasitungida. Sakslased tarwitawad küll iseäralisi patjasiid ja luukisid ülaronimijel, kuid see aitab wähe ja on pealetungimijel suurte kaotustega ühenduses.

Posti saatmine Pariisist 1871. a. Kui sakslased 1871. a. Pariisi piirasid, siis ei saanud linn muul kombel wälise ilmaga ühenduses olla, kui ainult õhulae-wadega saadetawate kirjade teel.

24. mai. Seijan polgu staabi juures lipu ja rahakasti juures wahil. Staabihoone ise on nagu tulekiinil itka, maa sisse kaewatud om. Päew on lämmastawalt kuum. Pea lipu ümberkäima põletawa päikese kuumuse käes. Üks meie seast jäigi päikesepistest haigeks ja saadeti „okolot-lasse“. Minule ei teinud see muud, kui et weidi uimane olin, nagu tubli peatäie järele pohmeluses ärgates. Üleüldse ei lae päikesepistest haigeksjäämine ennaft mitte harjumijega seletada, waid idionsjerciaiga — üks on tugewa kehahitujega, kuid jääb ennem haigeks, kui teine kõhnetu ja nõrf.

Peale wahetust sain lehe „Woewõja Nowosti“ lugeda, kust kurwa teate leidjin, et meie Beremõschli ära pidime andma. Kui see kõigile teatawaks sai, oli esmalt nagu meeelolu langemist märgata, kuid see ei kestnud kaua — meie loodame, et ta pea jällegi omandame.

VIII

Pache. Tähtis leidus mis eest mind IV astme Geõrgiristi jaamijeks ette pandi.

Kui sõda lõpeb ja ma terve nahaga jellest jegust pääsen, hakkan jälle ajakirjanijaks, kui palju on minu wahakaantega kõidetud kõhukas päewaraamatuse märkuseid tulewaste töõde — nowellide, joonealuste ja kütsebe jaõts. Esmalt kirjutasin ma kõit üles, kuid hiljem pidin ma aja-puudusel ainult lühikeste märkustega leppima, muu kõit tuleb meelepidada ja mälu on mul ütle mata hea. Lubage ma jutustan teile siin ainult ühe loo:

Oli wiist ainumas kolonisti perekond, mis perekasse „Piedõli“ küllasse waeülemuse poolt oli lubatud jääda. Selles küllas on meie diwisioni postkude „okolotkad“, siit käime meie endale ka tubakat, tillu ja muud kriiu-krauu ostmas. — Külades, mis siin üsna tulekiini lähedal, on imelikult õige wähe Poola neiui näha, wiist on nad paremaks arwanud põgeneda kaugematesse külladesse ja umbes 35 wersta eemalolewasse Lomõha linna. Wõib ainult mõnda ükõit neidu näha, kelle kohta wõlta wõib, et nad kütkestawad ei ole, sest minu arwamise järele on sõna „inetu“ naisterahwaste kohta lubamata adresseerida.

Seda enam imestajin ma, kui selles kolonisti perekon-nas haruldase iluduse eest leidjin. Neulikult kehatas ja tõi, kuna kijas, moodne kuub ja pluuje tema puujade ja rindade ilu weel enam wälja lasti paista. Silla lilledega ilustatud kübar peas, õrn loov näo ees, mis jugugi ei tee

Abwofadi tütar.

"Ema, anna mulle ometi paar kooki!"
 "Minult siis, kui oma koolitöö iluaste ära oled teinud."
 "See on aga minu hädaseisukorra oma kasuks tarvitamine!"

Ianud tema ilusat ilmet ega sügavpruunifid filmi, mis nii imeilusalt ja mõtteliselt targalt waatastisid, ja pea alati muigawat juud, filmamast. Sageaste nägin ma teda meie ohwitseridega jalutawat, kirjutajatega naljatawat või isikult ja mõttes olles küla tarjasmaa äärel kaswawa juure sanglepa metsa all jalutawat. — Ta oli kõigi armuosaline.

Koor, umbes 16-aastane elurõõmus Satja neiu oma suurte, mustade juustega, mis moodisalt friseeritud, meeldis kõigile ja nagu harjunud kombe järele, teretastisid teda kõid.

Sälle olin ma luuramiseläigul. Ma eksisin ühes kellegi wenelasega, kellega mind polgu paremal tiival olewat rabametsa saadeti uurima, ära. Dõ oli lottpime. Meil puudustwad kõige hädapäralisemad abinõud — titud, elektri taskulateri, uur ja kompass. Ära nähes, et meie oma asukoha juurde teed ei leia, otjustasin ma, et waenlase küüsi mitte wangi langeda, õõd metsas möõda saata.

Pugesime paksu puhmastikku, kus peale wäikste kuus- tede, suured sajaastased kuused ja männad kaswastwad. Korjastime käsklaudu kuusekollasid, sammalt ja mustikawarsti. Tegime endale pehme küljealuse, wõtsime sinelid seljast ära, pugestime tehtud asemele, üksteisele lähemale ja tõmbastime sinelid peale.

Tibutas wähe wihma sadada ja uni kippus wägise wihmase ilma ja wäsimuse tõttu peale. Siiski kohustastime endid kordamööda sineli all lamades wahti pidama. Wahipidamine seisis selles, et kikkis lõrwul iga kahtlast krõbinat kuulutama pidime. Badrunimööõsid meie ümbert ära ei wõtnud ja laetud püssid hoidstime rihmapidi käelõrwal.

Kui hommikul rammustanult ülesärkastime, nägime, et ilm ikka pilwis oli. Miisugustel ilmadel ei suru aeroplanid, nii et ka nende liikumise puudusel meie teed omade juurde ei ojanud leida ega ta päikese puudusel oma seisukohta selgitada.

Hommik, kui ka õõ olid weel sellepoolest ifeäralikud, et kumbki pool positsionistõda pidades ainustki pauku ei lastnud.

Mul tuli aga hea nõu meelde. Ma ronisin puu otsa, mille all meie õõrtoris olime. Meid ümbritses pats mets, ainult paremal pool walgendas legendid.

Sinna legendiku poole pööstime meie oma sammud, et selle kaudu oma asukoha üle selgusele jõuda. Edastminekul kaldustime wähe pahemale poole, ja see oli meie õnnets. — Meie sattustime tühja kaewikusse. (Särgneb.)

Kas tõeste mina?

L. Alifon.

Ma teadsin juba ette, et kontorisje hiljats jään. Mgas sellest, et kauemaks magama jäin, kuigi mind selles ifeäranis süüdistada ei wõdi. Wiimased kolm nädalad kannatastin ma piinawa unepuuduse all, jellel õõl aga kuulsin kudas tell kirikutornis järgemisi kuni wiis ldi. Alles peale seda magama jäädes, ei kuulnud ma, kuidas perenaine mind pool kahtlja aratas, ja ärkasin ma alles siis, kui ta tell ühetja uueste mu tuppa tuli. Siis otstisin ma kuhugile weerenud kraendõpi ja lõppude lõpuks läks saapapael katti. Kõige selle peale kulus aega, ja kui ma nüüd tell ühetja wiiskümmend minutit arastõitwa rongi peale oleksin jõudnud, oleksin siiski poolteist tundi hiljats jäänud. Mga ma olin kindel, et ka siin mind mõni õnnetus ootab.

Ma olin dieti arwanud. Kui ma politseijaostkonnast möõda sammusin, peatas mind politseinik.

"Dige head, ser*" astuge minutiks sisse. Meil on weel üks waja, et kurjategija ifitut kindlaks teha."

"Mis? Mis te räägite? Misjugune kurjategija? Ma ei mõista teid. Pealegi ei wõdi ma praegu . . . mul on rutt."

"Wabandage, ser," teatas politseinik wiisakalt, kuid rõhuga, "aga teie peate seda tegema. Meie ei pea teid üle wiie minuti kinni. Msi puutub mõrtjukatõõsse Kleiparki uulitsal."

"Mi—is?"

"Mõrtjukatõõsse Kleiparki uulitsal. Täna hommiku oli sellest juba ajalehtedes. Meie kahtlustame üht inimest, nüüd on aga waja tema ifiku üle kindlusele jõuda. Meil puudub ainult üks tunnistaja, sellepärast on soovitatud, et teie selleks oleksite."

Tuli politseijaostkonda astuda. Mind juhiti suurde tuppa, kus juba ligi tosin meesterahwaid oli — arwatawaste samasugused juhustised möõdaminejad nagu minagi. Meid seati ritta. Sisse astujawad kaks politseiniku, ja nende wahel wiist see arwataw kurjategija, sest tema kannul sammus kolmas politseinik, rewolwer käes.

"Astuge nende wahela, istõõit kuhu", pöõras üks politseinikkudest kurjategija poole, ja see seadis ennast just minu kõrwa rea wahela.

See oli kahtlane ifil wäga eemaletõõtawa wälumusega — eht kurjategija tüüpõs.

Siis toodi naisterahwas sisse, tapetu teenija, nagu pärafit selgus, ja paluti teda seda inimest näidata, kelle ta, ta oma jõnads järele, õõhtul enne mõrtjukatõõd sisse lastnud.

Ta filmistjes teraselt kõidki ja tähendas siis otsekohe minu peale.

"Waat' see."

"Dlete walmis wanduma?" küsis politseinik.

"Jah", wastas teenija kindlalt, ilma et minu pealt filmi oleks lastnud.

"Kudas tema ära tundsite?"

"Sgal pool ja igal ajal tunneksin ta tema litjatest õladest ära."

Päris dige, minu õlad olid natuke litjad.

"Kuulge . . ." kahtsin ma algada.

"Wait!" katkestas politseinik. "Tanan teid," pöõras ta naisterahwa poole, "sellest on täieste küllalt."

Kui ta ära läks, wiisid kaks politseinikku kurjategija wälja, meie aga teatati, et nüüd minna wõime.

*) Stre — herra.

Järgmine rong läks alles pooltunni pärast. Tõeste rübal päew! Ja kõige hullem veel see, et minu kui mõrtsukata peale näidati!

"Balun väga wabandada, mister Dhenkins," pööras minu poole wanem politseinik, kes mind tundis. "Kõhuga seib ektisusi tuleb wahel ette. Wäga tahju, sest et see tõendus meie süütunnistusi kahtlusealuse kurjategija vastu wähen dab."

Temale oli see nähtawaste ainukeseks kahetsusewäärt asjaks.

"Siiski", lijas ta juurde, kui ma minema pöörasin. "Ma mõtlen, ega teie üleila õhtul ei juhtunud õnnetu juures käima?"

"Ei, ei juhtunud," wastasin mina äritatult. "Mul ei ole kõige vähematti aimduft sellest, kes tapetud on, ei soowigi jeda teada ja ülepea jelle asjaga tegemist teha. Sumalaga!"

Lugu oli nii, et ma sel õhtul, mille peale politseinik tähendas, ennast nii surmani wäsinud tundsin olewat, et juba enne kella üheksat woodisje heitsin ja esimest lorda wiimase aja kolyta tubliste magasin. Kergendust süski see uni mulle ei toonud — järgmisel hommikul tundsin enese päris wiletsa ja mahaltõõdud olewat.

* * *

Rongi jaama peal wodates, õffin ma ajalehe, ja kolye puutus mul silmi suurte tähtedega pealkiri: "Põrutaw mõrtsukatöö." Üleilõhe ei ole mul harjunud wiifits mõrtsukatöö kirjeldusi lugeda, kuid, tänase juhtumise mõju all, lasjfin ma filmad üle weeru kätä — ja oleksin peagu lehe maha pillanud — jedawõrd jahmatas mind tapetu nimi. Henry Klaweringi tundsin ma hästi.

Nenfi*) hakkasin ma kolye aasta eest kirjeliselt armastama ja trööstisin end mõnda aega lootustega, et ta mind niifama kuumalt wastu armastab. Kuid näittelawale ilmus Klawering oma ilusa näoga ja weel rohkem kaasakisurwate sõnadega, ja ma taotasin Nenfi. Ma wiibisin nende laulatulel, ja pulmamarssi iga noot helises mu kõrwus matuselauuna.

Nenfi oli nähtawaste väga õnnelik, mehe kõrwal kirikuft lahtudes, kuid jeda oli ta, wiift, wiimast lorda. Selgus, et Klawering hoopis teifisugune oli, kui pealt näitas. Mitte sellest ei olnud suur häda, et ta naisjega halwaste ümber käis, — Nenfi oleks jeda wälja kannotanud, kuid tema põlgtus murdis lõpulikut noore naise südame ja ta taotas terve oma harilikku elurõõmu.

Peale pulmi ei näinud ma Nenfit enam aastat kats, ja tundsin waewalt ta weel ära, kui umbes kuu aja eest uulital kottu juhtusime. Jlusat, lõbusat naisterahwast põlnud enam olemast. Arwatawaste oli ka minu unepuudus jelle kottujuhtumise tagajärjeks, sest Nenfi nukker ja rõõhitud nägu oli mind sel korral südamepõhjani põrutanud.

"Mis teha, et teda päästa?" see oli küsimus, mis mulle filmapilgulski rahu ei andnud, ja teift pääsemist, peale Henry surma, ma tema jaoks ei näinud.

Ja nüüd oli minu soow täide läinud: jõlm harunes, kuigi kõige hirmsama abinõu — mõrtsukatöö — läbi, kuid minu filmades oli see mõrtsukas, olgu ta kes ta on, wabas-taja aukrooniga ehitud.

Nenfi oli waba.

Rongi päralejõudmine katkestas minu mõtteläiku.

* * *

Kontoris oli sel päewal hull tõõd ja alles õhtul, peale kolye jõudmist, oli mul wõimalik mõrtsukatöö kirjeldust täielikult läbi lugeda.

Keljapäewa õhtul kell kümme tulnud Klaweringi juurde keegi isand. Teenija, kes temale ufje lahti teinud (ja politseijaostonnas minu peale näitas, et mina see olnud), ei olewat teda ennemalt iialgi näinud. Kuid selles ei olewat midagi ebaharilikku, sest et tema ta ennemalt tihti tundmataid sisse lasjnud, keda siis Klawering ije pärast wälja lasjnud. Sel õhtul olnud Klawering üfsinda oma kabine-

*) Nancy.

Noor proua (etteheitwalt): „Mispärast ei ittle ja mulle enam mu „kallim,“ „mu kallim“ ja . . .

Mees (ruttu): „Alga, Hildegard, mispärast peaksin ma siis sulle alati „etteheiteid“ tegema!“

tis. Teenija juhtinud wõõra tema juurde, ilma et nime oleks küsinud, ja läinud siis magama, sest et juba hilja olnud.

Dõjel ei ole kefti midagi kahtlast kuulnud; alles hommitu kella kuue ajal üles ärgates näinud Klaweringi naine imestades, et tema mehe woodi puutumata on. Ühes teenijaga läinud ta alla ja leidnud kabinetis läweli oma mehe läbiõidigatud kõriga, üleni were sees.

Päraks kutsutud arst teinud kindlaks, et ta juba kuu kuni kahelja tunni eest surnud, nii siis keftõõsel.

Znimene, kes õhtul enne jeda kell kümme tulnud, olewat arwatawaste ka mõrtsukas, kuid kaaja pole ta midagi wõtnud, nii et kuritõõ põhjus saladuslikult jääb.

Tapetu ula-elu tundes, olin ma kindel, et keegi tema jeltfimeestest, kes sama ülekohtune nagu ta ijeft, kättematmise wihas ta maha tapnud. Kuid peaaasjalikult ei huwitanud mind mitte see, waid see, kuidas terve see sündmus Nenfi peale mõjub.

Ma arutafin parajaste mõttes jeda küsimust, kui minu juurde tuppä perenaine kirjaga astus, mille käckiri mu jüdame tormilikult põksuma pani. See oli Nenfi kiri.

Kiri oli lühike, ilma allkirjata: „Ma pean teid wiibimata nägema! Minu juurde ärge tulge. Olge õhtu kell kahelja Merkuri roadi nurgal.“

Maitseinte taga.

„So so, ilus noorherra Luulipea ei ole siis teie maitse järele, mu nägus neiu! Ütelge mulle ometi, mis teil meesterahwaste juures kõige rohkem meeldib?“
„Lahke käsi ja hea kapital!“

See oli kõik.

Kell oli juba seitse, kui selle saladusliku kutse kätte jain, ja ma ei teadnud tdeste otjustada, mis see tähendada võis. Üstumisewäärt võisid ainult kats oletust olla: eht tundis Nenssi teenija ära, kes ma olen, ja ütles temale, et minus selle tundmata ära tundis, kes mõrtsukatöö õhtul nende juurde tulnud (kuid selle mõtte tõrjusin ma kohe tagasi, sest et ta liiga kohutav oli ja ma oma pead niisuguste arvamistega piinata ei tahtnud), wõi jälle ootas Nenssi minu poolt mingisugust abi.

Selle peale vaatamata, et kiri lühike ja kuju oli, püüdsin ma ennast usuma panna, et nimelt just see wiimane — mõnesuguse abi nõudmine minult — Nenssit sundinud oli mind wälja kutsuma. Aga kokkusaamise tunnuni jäi wähe ja sellepärast ruttasin ma kohe minema.

Mercuri-voad — oli tühi pöitaulits, ja sel ajal, mis ma Nenssit kahekümme minutit ootasin, läksid minust kõigest kats inimest mööda.

Nenssi oli üleni mustas riides, tiheda musta loriga warjatud. Tummalt sirutasin tale läe vastu, aga ta mulle lätt ei andnud.

„Ei ole waja!“ kiljatas ta, minust kui pidalitõbisest eemale pörgates.

Tema hääl oli kaeblik, kuid mina nagu kuulsin selles ta hirmu ja kohutuse helist.

Nüüd olin ma kindel, et teenija temale ära jutustanud oli. Aga kas tdeste võis ta uskuda, mõteldagi, et mina —

mõrtsukas olen? Ma seisin, wõdrastades Nenssi otsa waa-dates. Mul puudusid sõnad. Ka tema waitis, kuigi mitu korda juttu alustada katsus. Wiimaks muutus see kõik wäljapanamataks. Ma tundsin, et midagi pean ütleva, ja lausufin sellepärast taja:

„Teie kutsufite mind?“

„Jah“, Nenssi hääl wärises, „ma tahtsin teile ütelda, et . . . et . . .“

Ta hakkas kogeldama ja ulatas mulle taskuraamatu, mille ma oma tundsin olevat.

„Kust teie ta leidstite?“ hüüdsin mina. „Ma otsin teda eila hommikut saadik.“

Mispärast Nenssi niisuguse weidra tee minu taskuraamatu tagajäätamiseks oli walinud, ei suutnud ma mõista.

„Teie unustastite ta maha, kui sealt lahustite.“

„Kust?“

„Oh Jumal! On siis waja kommetit mängida. Ma märtsin seda taskuraamatut kohe, kui kabinetti astusin ja peitsin ta kohe ära, aru saades, et teie seda teinud olete. Kui politsei ilmub . . .“

„Alles nüüd walgatas mul arusaamine.“

„Mis teie tahate ütelda?“ hüüdsin ma. „Teie arwate, et mina . . .“

Wastuselt tähendas Nenssi õnnetu taskuraamatu peale.

„Diguse pärast oleksin selle politsei kätte pidanud andma, aga ma ei teinud seda minewiku pärast.“

„Nenssi, wannun Jumala nimel, siin peitub kole ekstus! Üle aasta juba ei ole ma teie majasse saanud!“

„Oh, kui ma teie sõnu uskuda wõiksin! Sest kui teie meil ei olnud, tudas wõis siis teie taskuraamat minu mehe kabinetti pörandale sattuda?“

Ma jäin keeletuks, see kahelordne kokkujustumine jah-matas mind oma kohutawusega.

Nähes, et ma waitin, jattas ta edasi.

„Ma ei tea, mispärast teie seda tegite, ei taha ka teada, ja ainult endi endist sõprust meeles pidades annan selle taskuraamatu teile tagasi. Muudugi, et meie iialgi enam üksteist ei näe.“

Nenssi pööras ümber ja läks kiirelt minema. Ma hüüdsin teda, katsufin järele minna, aga ta ei waatanud tagasi.

„Temale nüüd weel kinnitada, et mina see ei olnud, oleks praegu asjata“, otustasin mina, „wõib olla, pärast-poolle eht on ta nõus minu seletusi kuulda wõtma.“

* * *

Nagu uimastuses jõudsin ma koju ja püüdsin, ühfinda toas istudes, selle saladuse seletust leida, millesse ärapöramata saatust mind ootamata seganud. Aga ma pidin ka need katsed, kui asjatad, järele jätma, ja tahtsin parajaste magamisetuppa minna, kui ukse peale koputati ja minu wana sõber Bond, wastust ootamata, sisse astus.

„Ma, tere, Dhentkins!“ hüüdis ta. „Wiimaks ometi sain ju kätte. Tunaeila ei läinud see mul õnnets.“

„Tunaeila?“ küsisin ma suure imestusega. „Reljapae-wal? Mulle ei õeldud, et sa siin käisid.“

„Unustarvud teised alati. Ma jätsin sulle sedeli, kui minu perenaine ütles, et sa wälja läinud oled; arwasin juba kohe, et ta kätte andmata unustab!“

„Ma ei läinud sel õhtul kustki kodunt wäljas ja heitsin wara magama.“

„Ei läinud wäljas? Kus sa siis olid?“

„Woodis. Ma heitsin kell ühesja ajal.“

„No, seda sa waletad, wana sõber! Woodis sind ei olnud, sest et ma ju toas käisin.“

„Misjuguist lollust sa ajad? Misjuguusel ajal see oli?“

„Kell kümne ajal.“

„Aga kuule, ma jäin kohe peale ühesjat magama ja ei liigutanud ennast enne järgmise päewa hommikut.“

„Lollust wäägid! Sind ei olnud toas, kui ma siin käisin. Woodi oli puhas segamine aetud. Ujad sa weel tagasi?“

„Sa . . . ja . . . kinnitada, et mind kell kümme woodis ei olnud?“ küsisin ma, hirmsaste lohtudes.

"Kinnitan, wannun, kurat wõtats! Wõi tahab ja ütelda, et uueste oma wõfiseid jalutuskaiku oled alustanud, nagu ja koolis käies tuudõbist mängisid?"

Ma ootan. Kas tuleb politsei mind kinni wõtma? Ja kas ei ole lõppude lõpuks kõik äktsõit? Mul ei ole kedagi, kes mu pärast kurwastaks. Nensi on waba. Tal oli digus, kui ütles, et me enam teineteist nägema ei pea.

Sõbramees Balkani poolsaarel.

Balkani kuninga kabinetti astub liitriikide diplomatia ehtaja.

"Tere, mu kallis!" hüüab kuningas lahke naeratusega meesmagusl näol, "kui rõõmus olen teid nähes! Pariiselt igaw hakkas juba teie järele! Mõllen, mõllen — mispärast mind unustanud olete ja waatama ei tule?"

"Ma käisin eila weel teie jutul, majesteet!"

"Eila? Jah, pean tunnistama, olen unustanud. Mu- rest, teate, nii palju, tegemist palju, tööta õõd kui päewad. Wäljastumisele walmistada — see pole naljaasi! Unustad kõik!"

"Nii siis, teie walmistate ikka wäljaastumisele, majes- teet?"

"Aga kuda muidu! Olete kuu pealt kullunud, et ei tea? Oleme peaaegu walmis. Tatistus seisab ainult weel rahas. Raha on wähewõitu. Wõi olla, ehk aitate teie meid wälja, mis?"

"Aga siiski . . . hm . . . kelle poolt teie wälja astute?"

"Kudas, kelle poolt? Misugune imelik teie olete! Muidugi liitriikide poolt, kuda muidu! Anname neile passu kõhuga sakslastele udimust. Ja ka bulgarlased saawad tubliste! Ferdinandil enesel wõtame ninast kinni!"

"Ohoh, kui wahwa teie olete!"

"Lapset peast juba, wõib ütelda, olen julge poiss! Jah, nii jääb siis? Annate?"

"Anname, mis seal parata. Siiski . . . Saksa ja Bul- garia saadik ootawad teie ukse taga."

"Saksa ja Bulgaria saadikud? Aga mispärast teie teen- rid ei käskinud neid wälja kihutada?"

"Mul ei ole diguist teie palees korraldusi teha, majesteet. Olge lahke, kästige ise!"

"Ja käsin ka! Urwate et kardan? Eluilmaski! Kohe lähen ja käsin! — Lendawad, mis kannad wälguwad. Jälle- nägemiseni! Olge üsna rahul, meie, teame juba, kudas omad asjad teeme!"

Külaline lahkeb. Kabinetti astuwad Saksa ja Bulgaria saadikud.

"Keda ma näen?" tormab kuningas neile rõõmsalt wastu "tere, mu sõbrad! Ja kas teate, praegu käis mu juures siin liitriikide saadik, aga läks pifa ninaga minema. Olesite te näinud, kui hapu näo ta tegi! Tülitab ainult oma jamamisega, ilma tematagi tegemist küll. Wäljaastu- misele walmistada — see pole naljaasi!"

"Aga kumba poolt teie wälja astute?"

"Ja teie weel küsite? Kas teil häbi ei ole? Enesestki mõista, teie pool. Willemiga olen ma eluaja sõber, ja Fer- dinand, see on niisugune armas, armas mees. . . Ma as- tuisin kohe wälja, aga ei saa weel. . ."

"Milles siis tatistus seisab, majesteet?"

"Raha ei ole, mu kallis, raha! Aga muidu on, Jumal tänatud, kõige: sõjawäge, suurtükka, soomuslaewu. Kõik on korras. Aga ilma põlatud metallita ei saa läbi. Wõib olla aitate teie hädaft?"

"Mitame, miiks mitte, hea meelega. . ."

"Kullaga?"

"Rastewõitu. . ."

"Aga mulle pakuti. . ."

"Anname, anname kullas. Kudagi moodi ikka kokku kraabime. Nii siis, meie wõime kindlaste laota?"

Seenijate kessel.

Rojamees: "Kas teie proua hakkab oma last ise imetama?"

Loaneitsi: "Mis te õige ei arwa, ega ta ometi mõni amm pole!"

"Täielikult. Jumalaga, mu sõbrad! Terwisi Willemile ja Ferdinandile."

Külalised kumardasid ja lahkusid. Kuningas löi sõrme- dega plaksu ja waatas mõistatusliku naeratusega neile järele.

P. S.

Pitad sabad.

Ungria ajaleht "Pester Lloyd" teatab harilikult näh- tusest praegusel ajal Budapestis.

"Kuna pealinnas piimapuudus walitseb, siis on piima- puudide ees igapäew pitad sabad ja suur rüüselmine. Küll pubul, mis ühes pitsas sabas piimasaaduste tekitabise kaupuse ees ette tuli, tõmbas teegi tundmata meeste- rahwas rewolwri taskust ja lastis naissterahwa, kes tema ees ootas, maha."

Resti ei harka selle wastu waidlema, et see, mis tund- mata meesterahwas naissterahwaga tegi — kuigi käre, siiski hästi mõjuw abinõu on sabade lühendamiseks kaup- luste ees.

Tülitab ära juba inimesel seista, siis wõtab ta taskust rewolwri ja lasteb kuus inimest oma ees maha; ja waata, oledki kauplusele lähemale jõudnud.

Waiksed kalamehed.

Ei ole keegi waiksem, lihtsam, targem ja kawalam, kui Ingliise meremehed.

Seadid merde iseäralised teraswõrgud, istusid kaldale kivi otja ja popjutawad waiksel piipu suitsetada.

Satub üks Saksa paat wõrku, tõmbawad ta tasakefi wälja, waitiwad; teine — tõmbawad wälja, waitiwad; kolmas — niisamuti: ei rõõmuhäisklamiisi, ei teadaandmiisi üle terve maailma.

Raua ei suutnud sakslased aru saada, kuhu nende wee- alused paadid kaowad, tume asi, mine tea, mis seal wee all juhtub.

Korruga aga kullusid hulguma:

Saksa walitsus saatis erapooletute riikidele wäga huwitawa kirja, milles selle wiisi wastu protesteerib, kudas inglased Saksa weeluseid paatide häwitawad.

Ingliise meremehed seadwad merde iseäralised teraswõr- gud, kes waenlase weeluseid paatide automaatselt püüawad. Saksa walitsus protesteerib niisuguse waenlase häwita- mise wiisi wastu ja kurdab, et iga wõrklõõsu sattuwad weeluse paadi mehed õbupuuduse kätte ära lämbuwad.

"audselt tunnistab Saksaama selles protestikirjas, et Ingliise teraswõrgud juba 27 Saksa weelust paati kinni püüdnud.

Saatslased metsrahwaste ettekujutuses. Niisugustena, nagu meie pildi peal siin, kujutawad endile metsrahwad Willemi ja tema sõjawäge ette, kui oma „Postipapast“ ja „Sõnumetoojast“ kirjeldusi saatslaste „kangelasetegudest“ loewad.

Külmawerelised kalamehed aga ei waidlegi vastu: istuwad wäikelt mere ääres, pöpsitawad piipu suitsetada, ja, kui isääralsed tellad märki annawad, et jälle üks kala sisse julpfataand, tõmbawad ta rahulikult wälja. Ja wotawat edasi.

Üksna lõbus, kui niisugused mehed sul sõbraks on, aga waenlaseks. ... oi, oi!

Hirmus draama.

Silja õhtul tuli ühte pealinna politseijaostonda noor wiisakates riietes naisterahwas, ütles enese proua B. olewat ja teatas, et ta Petrogradis mehe, koera, asjad ja toa ära kadanud, kuhu ta alles kolinud ja neid leida ei wõi. Sõnduüts näitas B. wõtit, millega ta wälja tulles toa ukse lukku teeranud. Pealinnas B. ennemalt ei ole olnud, tulnud eita esimest korda. Wõitidesse politseijaostondadesse anti telegramm, palwega, proua B. poolt ühritud korteri üles leidmisteks abiks olla ja sealt tutu taga wiibiwat meest ja koera wabastada.

Meie ei tea, millega see hirmus draama lõppes, kuid arwata wõib: kanges nälgas sõi luku taga wiibiw mees koera ära ja sel silmapilgul, kui teda wiimaks wabastati, oli tal esimejeks tööks konsistoriumise jooksta — lahutust nõudma. N. Satirit.

See oli siis, kui kõrtsid alles lahti oliwad.

Meister Putsmann oli kaardimängus kord jälle wiimase kui kopita kaotanud, aga et seda mitte wäljapaista lasta, seletas ta sõpradele, et kodus „peenikest peret“ olnud, mispärast täna waremalt kui harilikult kõrtsist lahkuma peab. Rahmas kiibara ja kadus.

Putsmanni seletusel aga oliwad soowimata tagajärjed: päewa paari pärast hakkaswad meistri poole tuttawate naised ja eided ilmuma, kes koogikaufiga, kes pudrupiitiga. Kui nad aga ka meistri „noortisugu“ näha nõudsiwad, wastas meister:

„Ah, kuule nüüd! Sakas teine hulluste kisa tegema, saatsin ta tagasi!“

N. B. Üksikute numbrite ostjaid palume lahkest tähele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.

Асс. реон. гезыперо. Вастатат тоimetaja Jakob Jaakon. Wäljaandja J. Rumi. M. Schffer'i trükk. Tallinnas

Kuulutused.

No o r m e e s, spordi selfi liige ja wäljapõnnud pakkija mõtab oma peale puude tshekkide muretsemist Britsimajast.

See a h a i s u t u n d j a koer päewalaupa wälja rentida saiajahude üles nuuskimiseks leti alt. Oli ennemalt jahukaupleja juures. Sunneb ka petroleumi, sühtu jne. haisu.

Sabaliputaja sekretär.

Minister sammub oma sekretäriiga päitepapaisteliisel uulitsal. Uulitsa nurgal hüüab sekretär korraga:

„Tuhat korda palun andeks, efselents!“

„Mis on?“

„Astusin kogemata efsellentfi warju peale. Andke andeks, kõige armulise malm.“

Ja mis te arwate?

Järgmisel päewal sai sekretär auraha.

*

Üks hulguis pajatas kord nõnda:

„Mis see kõik mulle korda läeb,
Et ritas üks ja waene teine, —
Ka mulle ilmas ruumi läeb.

Et aga alati just mina

See teine pean olema,

Waat sellega ei ilmas, iial

Wõi rahul olla, leppida.“

Rus on meie naised?

Amerikas on abielu-kriisis kujunenud.

Mehed hakkawad oma naita tõsselt noomima.

„Rus on meie naised?“ küsib üks nendest kõige loetawamas New-Yorgi lehes.

„Uulitsatel, kauplustes, läksid tassi kohwi peale, tädi poole, reisiwad wäljamaal wõi wiibiwad naiste-klubis, moodfotel teatri-etendustel wõi mitingutel, kus naisterahwa õigusi arutatakse, heategewatel bafaridel jne. kus soowite, ainult aga mitte kodu.“

Ameriklastel tuleb warsti naita luku taha hakata panema, nagu see Idamaal wiisiks.

Teine amerikklane aga soowitab teistisuguse abinõu: igal mehel peab 2 nait olema — üks seltskonna, heategewuse, kunsti j. m. f. jaoks, teine aga — kodukolde jaoks.

Wiimane nõu on meie arwates õnnelikum ja mõjub igatähes hästi ka juba palja ahwardusena.

Meie Matsi tähtraamat

on ilmunud. Hind 25 kop. Suwitawa ajakohase lugemiseiga ja piltidega kaunistatud pakub Meie Matsi tähtraamat juba 9 aastat oma lailikele lugejate ringkonnale lõbusat ajawiidet. Tähtraamatus leiab lugeja kõiksugused igapäewase elus tarwis minewad teated, kodumaa kihelkondade adressesid, linnade juhid ja Cesti asunduste adressesid kaugel Wene riigis.

Ostmisega rutake, lõpeb pea.

„Teaduse“ kirjastus, Tallinnas.

Meie Matsi järgmine (69.) sõjanummer ilmub 12. detsembril.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOOGU
AR